

Bivši samostojnež obsoja Samostojno.

Med največjim truščem se je oglašil k besedi posestnik Jozef Gungl iz Jarenine. V dvorani je nastal mahotna mir. Gungl je povdarjal: Jaz sem bil med prvimi zapeljanimi slovenskimi kmeti, ki so se pridružili Samostojni. Upal sem, da bo ta stranka res delovala za kmetijsko in delavsko ljudstvo. A kmalu sem spoznal, da se v Samostojni zbirajo največji nasprotniki katoliške vere, slovenske samouprave in pa taki, ki hočejo gospodarsko upropasti slovensko ljudstvo. Mermolja in njegovi tovariši so ob volitvah obljubljali, kako bodo odpravili visoke davke, kako bodo znižali število in službeno dobo pri vojaštvu a sedaj vidimo, da nas vlada, v kateri sedi Pucelj, uničuje vedno z višjimi in novimi davki, da je Samostojna zakrivila, da Slovenci nismo dobili samouprave, ampak da so nas samostojni prodali beograjskemu centralizmu.

Povdarjam, da je Samostojna pogin za slovensko ljudstvo. To nas je spoznalo na stotine in stotine zapeljanih, ki se sedaj vsi vračamo nazaj v našo krščansko ljudsko stranko.

Samostojni skušajo govoriti.

Med velikim vriščem in truščem so skušali samostojni generali govoriti raz odra. Kar ni uspelo Puclju, je še manj uspelo Mermolji. Kakor hitro se je ta mož pokazal na odru, je iz sto in sto gri slovenjgorških mož in mladencev zaorilo, kakor iz enega grla: «Ven z Mermoljo, ven z njim, Abzug, fej izdajica. Idi v Vertojbo. Pojdi goriske Slovence reševati. Ti si prinesel k nam razdor!» — Ljudstvo je sodilo in obsodilo človeka, ki je na Štajerskem največ zakrivil, da so nastale sedanje žalostne razmere. Gruče fantov in mož so se hotele navaliti na oder in le s težavo so naši voditelji preprečili, da bi ljudska množica po svoje izrazila odsodbo Mermolje, ki ni maral izginiti z odru najmanj pet do šestkrat. Srečo so poskušali še poslanec Dobnik iz Sent Janža, nadučitelj Robnik iz St. Jurja ob Pesnici, ter učitelj Ivančič iz St. Jurja ob Ščavnici. Harmonika fabrikant Simončič od Sv. Urbana, zobozehnik Vogrič iz Kranjskega ter nek gosposki kmet iz Gor. Radgone. A nobeden od teh ni mogel spregovoriti mirno enega stavka. Ljudstvo jim je klicalo: «Kje imate žaljave roke, farbat ste nas prišli, nočemo vas poslušati!» Učitelj Ivančič je psoval naše moze in fante s klerikalnimi in farovski zaslepljenci. Moral je mahoma utihniti.

Za dr. Korošca, Verstovška in druge naše voditelje.

Ko je Pucelj večkrat nesramno napadel naše poslance: dr. Korošca, dr. Hohnjeca, Klekla, Žebota in Roškarija, je več sto glava množica več minut klicala gromoviti «živijo» omenjenim voditeljem.

Ko je Pucelj na grd način napadel zaslužnega dr. Verstovška, je zbrano ljudstvo dolgo časa vzklikalo pozdrav dr. Verstovšku in vikalo: «Pucelj, sram te bodi, fej!»

Konec shoda. Nobene zaupnice Puclju. Ljudstvo Puclja izžvižgalo.

Okoli pol 2. ure pop. je gočovski Kramberger na odru tiho stisnil Puclju roko in izjavil, da je shod zaključen. Dolgo resolucijo, ki je vsebovala zaupnico Puclju in Samostojni stranki, se niso upali niti prečitati. Advokat dr. Gorišek, ki jo je sestavil, je bil vsled tega silno žalosten. Ko je odhajal Pucelj in njegova garda pri zadnjih vratih z odru, je ljudstvo začelo izžvižgati in klicati: «Abzug! Tako se je končala Puceljeva slava v Slovenskih goricah.

Pucjino slovo iz St. Lenarta.

Cez poldan se je Pucelj skril s svojo gardo v gostino Rečer. Ko je okoli 4. ure popoldan se z avtomobilom odpeljal v Apače, so mu nekateri Lenartčani in slovenjgorški možje in mladeniči na trgu priredili mačjo muziko.

Pristaši Slovenske ljudske stranke ozir. Kmetijske zveze so ta dan pokazali, da je strankina organizacija v Slov. goricah tako čila in jaka, da jo ne more zrahljati ne nobeden minister Pucelj in nobena goriska izbeglica Mermolja. Slava tebi, zavedno in pošteno ljudstvo v lepih Slovenskih goricah.

Minister Pucelj na nemškem shodu v Apačah.

Iz St. Lenarta v Slov. gor., odkoder so odšli vsi ministri Puclja z mačjo godbo, je prišel Pucelj zahtevati potrdit v klavnu v Apače, kjer ga je pričakovala velika množica kmetov. Pucelj se ni upal nič več govoriti, pač pa je namesto njega ne-

strni hrbet «Daljnogleda», na levi spodaj pa «Grič srednje» in «Jadrnika». Tihota je vladala tu gori in tle samotne je še povečeval pogled na prazno, neizmerno morje krog in krog otoka.

Silver je gledal svoj kompas in obračal zemljevid.

«Tri drevesa», je dejal in zrl črez gozdno planoto, «tri drevesa ležijo približno v ravni črti stošča in kostenjaka. — Igrača je, najti zaklad. — Dejal bi, da najprvo poizkušamo!»

«Čisto nič nisem lačen», je godrnjal Morgan.

«Ce mislim na Flinta —»

«Ei, moj sin», mu je rekel Silver, «hvali Boga, da te mrtev!»

«Odurno grd je bil, ko je umiral!» je vzkliknil eden in se sč resel. «Čisto zasinel je bil v obraz.»

«To je bilo zavoljo tistega ruma!» je ugotovil George. «Res, čisto zasinel je bil! To je pravi izraz!»

Odkar so našli kostenjak, so govorili vedne tiše in tiše, nazadnje so le še šepetali. Grobna tihota je ležala nad gozdom.

Kar se začuje izza drevja visok, tenek, rahlo se tresoč glas in zapoje znano pesem:

Umrl je in na njegov zaboj
Petnajst se jih je vrglo koj.

Ju-hu-hu in še ruma prines!

Ne da se popisati, kako strahotno je vplival ta glas — čul se je kakor iz drugega sveta — na te divjake. Vsa kri jim je izginila iz obrazov, blede-

kaj bečjal in klobasril njegov spremljevalec Dobnik. Nato je v imenu ljudstva govoril celo uro g. dr. Potzinger, ki je z velikim odobravanjem zbrane množice našteval vse grehe samostojne in demokratske vlade in javno izrekel nezaupanje ministru. Ljudstvo je burno pritrdjevalo govorniku in obsodilo soglasno ministra Puclja in njegovo slabostno stranko. Minister Pucelj in poslanec Dobnik si nista upala niti odgovarjati in sta jo lepo popihala iz zborovalnega prostora. Minister Pucelj ki se hvali, da je zastopnik slovenskih kmetov, pa je iskal in dobil zavetišča pri — gospodu graščaku.

Poslanec Drogenig v stopah.

(Dopis iz Ponikve ob južni železnici.)

V soboto, dne 25. marca, smo imeli shod slabo stojne kmetijske stranke, na katerega je priromal sladkobesedni poslanec Drogenig. Napovedan je bil tudi Urek, pa je najbrž med potjo vsled bolehnosti onemogel. Shod je bil dobro obiskan, seveda od pristavev Kmetijske zveze in socijalnih demokratov. Železničar Martin Lah je vprašal navzoče ob začetku shoda: Kdo je samostojen, naj vzdigne roko, pa glej čudo, oglašil se ni nihče. Drogenig je na dolgo in široko hvalil svojo razkosano avtonomijo Slovenije, k čemur mu je pritrdjeval edini g. Kopinšek iz Dramelj, ki je bil gotovo za to naroden in ojačan. Kakor se je videlo, je pri nas na Ponikvi slabostnojinim limancam odklenkalo. Končno je Drogenig naglašal svojo dobro pošteno dušo, koliko je dobrega storila za slabostnoje zapeljane volilce, toda vsled velikega hrušča «Dol z Drogenigom!» je poslanec shod sam zaključil in pričakovana zaupnica je izostala. Tako se je končal poražen shod slabostnoje stranke, ki je na naši zavedni Ponikvi v zadnjih vzdihljajih. Živeli vsi zavedni ponkovski kmetje; oči so se vam vendar enkrat odprle!

Šusteršičijanci na delu.

Kakor izvemo iz Ljubljane, so tam nekateri stari pristaši bivšega kranjskega deželnega glavarja mrzlično na delu, da razbijajo sedanjo SLS in njeno gospodarsko organizacijo in zanesejo tako nove zmešnjave v vrste sedaj edinega katoliškega ljudstva. Pripravljajo brošure, iščejo urednika in predsednika stranke. Kadar bodo te priprave gotove, potem bo «ljudska» volja «ustvarila» novo stranko Samo o tem se še niso na čišem, ali bi se že danes ali pa šele pozneje zjedini z tedno sedanjih srbskih strank. Mislamo, da ravno sedaj ni čas, da se naša katoliška in slovenska politična in gospodarska organizacija razbije in da bo slovensko katoliško ljudstvo odbilo kot en mož vsak napad na svoje vrste, ko stoji spet jedine in zbrane na braniku za našo slovensko in katoliško svobodo.

Celjsko glavarstvo in samostojneži.

Poslanec Drogenig je na okrajna glavarstva na Štajerskem poslal brzojavno poročilo o tem, da je država javnim bolnišnicam v Sloveniji zopet dovolila podoro v znesku dveh milijonov kron, ter da bodo bolnišnice mogle delovati naprej. Namen, ki ga je pri tem imel Drogenig, je jasen: on, ki za bolnišnice ni imel absolutno nobenih zaslug, ker sta slovenske bolnišnice pred nesrečo zatvorjenja rešila poslanca Hohnjec in Brandner s svojim energičnim posredovanjem, je s tem brzojavom hotel sebe in svojo stranko predstaviti kot rešitelje slovenskih bolnišnic. Vsakemu človeku je znano, da takšnih poročil državnim uradom nima po-

so bili kakor mrtvaški prt, oni so skočili na nogo, drugi pa so se v svoji grozi oklenili tovarišev. Morgan je ležal na tleh.

«Flint, pri —!» je polglasno kriknil George.

Pesem je utihnila, kakor odrezana, mrtva tišina je zavladala.

«No, no!» je miril Silver s trepetajočim glasom in prebledelimi ustnicami. «Pogumi! To je bil živ človek, — človek, ki ima meso in kosti!»

Njegove besede so vrnile pogum tovarišem, — kri jim je iznova zaplala v licih — ko se spet oglasi skrivnostni pevec, topot pa precej daleč v stran.

«Darby —! Darby —!» je vedno in vedno zopet ponavljal, da je odmevalo od strmih sten strmega «Daljnogleda». Nato pa nekoliko višje: «Darby! Poišči mi ruma —!»

Tesno so se stisnili uporniki drug k drugemu. Oči so se jim izbulile, strahotno so strmeli v nemem molku še dolgo potem, ko je zamrl zadnji klic v gozdni tišini.

«Njegove zadnje besede!» je lečal Morgan. — «Njegove zadnje besede pred smrtjo!»

Dik je potegnil iz žepa svoje sv. Pismo in je molil. Gotovo je bil dober človek, preden je prišel med to divjaško družbo.

Silveriu so šklepetali zobje, pa vdal se še večno ni.

«Noben živ človek na tem otoku», je mrmral, «ni kedar čul o Darbyju, — nobeden razven nas tule —!» In siloma je zbral svoj zadnji pogum:

siljati noben poslanec. Kar je vsakemu državljani znano, to menda ni znano celjskemu okrajnemu glavarstvu. Okrajno glavarstvo v Celju je to Drogenikovo poročilo sprejelo z veliko spoštljivostjo, kakor da bi bilo prišlo od nadrejene državne oblasti. To poročilo je celjsko glavarstvo ne samo vzelo na znanje, marveč ga je, kakor da bi to bilo uradno poročilo, poslalo naprej. G. Pinkava od celjskega okrajnega glavarstva je z odlokom z dne 11. marca 1922, št. 3172-22, Drogenikovo poročilo z velikim spoštovanjem poslal županskim uradom ter jim naročil, da v tem smislu ljudstvo podučijo. Dovoljujemo si vprašanje, od kedar se je celjsko okrajno glavarstvo spremenilo v tajništvo samostojnežev?

Za pravice domačih obrtnikov.

Velike težave imajo naši ljudje na kmetih, ker nedostane raznih koncesij oniranih domačih obrtnikov kot so tesarji, zidarji in studenčari. Imamo sicer skoro po vseh naših občinah po več dobro izvežbarih palirjev, oziroma pomočnikov teh obrti, med njimi tudi take, ki so že položili po zakonu predpisane izpite, a nimajo več teh spriceval in ne smejo izvrševati oriučene obrti, ker ne dobijo koncesije. Okrajna glavarstva navadno ostro kaznujejo vse one, ki se pregrešijo zoper stari obrtni red. Zgodili so se slučaj, da je okrajno glavarstvo kaznovalo s pretiranimi globami domačega tesarja ali zidarja, ker je brez koncesije popravil pri sosedu ali znanu svinjak, škeden ali sliden poslopje. Kaznujejo pa z denarnimi globami tudi posestnika, ker si za to delo ni najel koncesioniranega obrtnika iz mesta. Preganja se pridajo, delavne in zmožne domače obrtnike, ki nima koncesije, preganja se po nepotrebnem tudi kmeti. Po mnogih krajih je nastalo vsled tega veliko razburjenje; poslopja propadajo, ker nikogar ni, ki bi imel pravico jih popraviti. Domači nekonceionirani obrtnik ne sme, oni pa, ki imajo koncesijo, stanujejo v mestu ali trgu in so za kmetijskega posestnika predragi in preoddaljeni. Da bi vsak domač ali obrtnik napravil potrebne izpite in svrhu dobave koncesije, za to mu manjka sredstev in časa, ker je primoran oskrbovati svojo družino dnevnim zaslužkom.

Poslanec Roškari in tovariši iz Jugoslavije, skga riba so dne 29. decembra 1921 poslali ministru notranjih zadev, trzovine in industrije obširno interpelacijo, v kateri so zahtevali, da se na strogosti starega štajerskega obrtnega reda, oziroma zakona, omiliijo v toliko, da se naj dovolijo v bodoče domačim obrtnikom-palirjem, vsaj takim, ki so položili izpit in so že več let izvrševali obrt samostojno, izvrševati popravila in male zgradbe na deželi tudi brez koncesije.

Minister je poslal dne 13. marca t. l. pod št. 153 obsiren odgovor, iz katerega je razvidno, da nekatera okrajna glavarstva posebno na bivšem Slovenskem Štajerju, z vso strogostjo izvršujejo do ločila starega štajerskega obrtnega reda. — Na Kranjskem, kjer je bil obrtni red bolj prikladen kmetiskim potrebam, tudi ne izdajajo več omejenih koncesij za izučene obrtne pomočnike. Iz ministrskega odgovora je razvidno, da je ta odgovor sestavljen na podlagi poročil okrajnih glavarstev v Sloveniji, katere ne poznajo razmer na deželi ter brez ozna na dejanski položaj vršijo oblastno vlogo. To nam potrjuje stavek v ministrskem odgovoru: «Okrajna glavarstva so dolžna po prijavi koncesioniranih gradbenih obrtnikov kaznovati nesposobne, fušere.» — Naše pridne slovenske domačine-obrtnike torej imenuje ministrstvo po nekem okrajnem glavarstvu «fušere.»

Sicer pa pravi minister, da se pripravljajo novi obrtni zakon izjednačen za vso kraljevino, v katerega bo treba sprejeti ugodnosti za stavljen obrtni obrat na deželi. V tem oziru bodo poslanci Slo-

«Tovariši», je vzkliknil, «zlatu moramo najti in ne vrag in ne človek nam ga ne bo ubranil! — Flint, se nisem bal, ko je še živel, pa se ga tudi šb mrtveca ne bojim! Komaj četrtil milje oddal leži sedemsto tisoč funtov zlata —! Kateri srečolovec bi demobil hrbet takemu zakladu iz strahu pred stvarim puznim mornarjem, ki je povrh še mrtev!»

Pa uporniki niso kazali nobenega poguma več. Nasprotno, vedno večji strah jim je zrl iz obrazov. Najrajši bi bili pobegnili, pa preveč jih je bilo — strah, tesno so se oklepali Silverja, kakor bi od njega pričakovali vso pomoč. On pa je še precej dobro premagoval svoj strah.

«Nikar, John!» ga je svaril George na njegove zadnje besede. «Nikar se ne skušajte z — duhom!»

«Z duhom —? Morebiti!» mu je odgovoril Silver. «Ampak njegov glas je dal odmev in kakor duh ne daje sence, tako tudi njegov glas ne more dati odmeva —!»

Dokaz je bil jako slab, pa je vkljub temu zelo pomirjevalno volilval na praznoverne roparje. Posebno George se je oddahnil.

«Pa res! Tako bo!» je dejal. «Glavo pa imate na pravem mestu, John! — Ampak, tovariši, zdi se mi, da smo vobče na napačni poti! Glas je bil sicer podoben Flintovemu, pa ne popolnoma. Prej bi rekel, da je bil to —»

«Ben Gunn!» je zavpil Silver.

«Ben Gunn!» je zavpil Silver.

«Ben Gunn!» je zavpil Silver.

(Dalje prihajajo.)